

7. Grubel M. Influence of characteristics of wheeled vehicle suspensions of its road-holding along curved stretches of track / M. Hrubel, M. Soksl, R. Nativskyi // Science & military. Liptovscy Mikulas, Slovak Republska. – 2014. – Vol. 9, № 1. – Pp. 15-19.

8. Кильчевский Н.А. Курс теоретической механики / Н.А. Кильчевский. – М. : Изд-во "Наука". – 1977. – Т. II. – 544 с.

Нативський Р.А. Влияние неровностей на устойчивость движения колесного транспортного средства вдоль криволинейного участка пути

Рассмотрена задача о влиянии неровностей на колебания и устойчивость движения вдоль горизонтального криволинейного участка пути колесного транспортного средства специального назначения. При ее рассмотрении принято, что: транспортное средство движется с постоянной по величине скоростью; восстанавливающая сила упругих амортизаторов является нелинейной функцией их деформации; неровности носят неупорядоченный характер, размещены на значительном расстоянии друг от друга и каждое из них можно описать гладкой функцией. На базе дифференциальных уравнений, описывающих динамику поддресоренной части во время прохождения и после преодоления неровностей; получены аналитические зависимости, описывающие определяющие параметры поперечно-угловых колебаний поддресоренной части колесного транспортного средства специального назначения. Они, вместе с уравнениями кинестатики, системы поддресоренная – поддресоренная части, позволяют определить критическую скорость устойчивого движения транспортного средства вдоль криволинейного участка пути. Показано, что она зависит от параметров, которые описывают восстанавливающую силу и амплитуды колебаний.

Ключевые слова: подвеска автомобиля, устойчивость движения, нелинейные колебания поддресоренной части, амплитуда, частота колебаний, критическая скорость движения.

Nativsky R.A. Motion Stability of Wheeled Vehicles While Driving Along the Curved Parts of Track with the Roughnesses

The problem of the influence of roughness on the oscillations and motion stability along the horizontal curved stretch of track of wheeled vehicle of special purpose is reviewed. Having considered the problem it is assumed the following: the vehicle moves with a constant speed in magnitude; restoring force of elastic shock absorbers is a nonlinear function of their deformation; roughnesses have unordered character, they are placed at a considerable distance from each other and each of them can be described by a smooth function. On the basis of differential equations describing the dynamics of the sprung part during and after passing of roughnesses; the analytical dependences describing the defining parameters of transverse angular vibration of the sprung part of wheeled vehicle of special purpose is obtained. They, along with the kinetostatic equations of system non sprung – sprung parts, allow determining the critical speed of steady motion of the vehicle along a curved stretch of track. It is shown that it depends on the parameters that describe the restoring force and amplitude of oscillation.

Key words: car suspension, motion stability, nonlinear oscillation of the sprung part, amplitude, frequency of oscillation, critical speed.

4. ЕКОНОМІКА, ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗЯХ

УДК 330.101.54:350.35

Проф. Г.І. Башнянин¹, д-р екон. наук;
доц. Л.Я. Гончарук¹, канд. екон. наук; доц. О.М. Мартин², канд. екон. наук;
доц. М.Г. Москва³, канд. екон. наук

ВПЛИВ ПРОЦЕСІВ СОЦІАЛІЗАЦІЇ НА ПЕРЕХІДНІ МІКРОЕКОНОМІЧНІ СИСТЕМИ

Проведено науковий аналіз впливу процесів соціалізації на перехідні мікроекономічні системи. Розглянуто суть мікроекономічної соціалізації та соціалізаційної рівноваги мікроекономічних систем. Досліджено процеси соціалізації та їх вплив на мікроекономічні системи у короткотривалому, довготривалому і гіпердовготривалому ринкових періодах. Визначено поточні, віддалені та гіпервіддалені економічні ефекти соціалізації, а саме у короткотривалому ринковому періоді – негативний зворотний соціалізаційний ефект, в довготривалому періоді – нейтральний, а у гіпердовготривалому періоді – позитивний зворотний соціалізаційний ефект.

Ключові слова: соціалізація, мікроекономічна соціалізація, соціалізаційна рівновага, соціалізаційні витрати, зворотний ефект соціалізації.

Вступ. Сучасний етап розвитку економічних систем як розвиненого, так і перехідного типу характеризується явищем соціалізації, яка проявляється в соціальної переорієнтації виробництва, розподілу та перерозподілу, споживання, зміні структури попиту, гуманізації праці і життя людей, розвитку соціальної сфери і людської особистості, умовах розвитку людини. Розвиток та поглиблення процесів соціалізації економічних систем створює відповідні умови не тільки для найповнішого задоволення соціально-матеріальних потреб членів колективів, а й для подальшого власне економічного розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Соціалізацію як процес посилення соціальної спрямованості розвитку сучасних економічних систем широко досліджують у сучасній економічній літературі. Можна погодитись із думкою О.В. Гришкіна, що соціалізація впродовж минулого століття оформилась в самостійну течію соціально-економічної думки [10, с. 64]. Оскільки потреби та інтереси людини є головною рушійною силою соціально-економічного розвитку суспільства, у наукових працях як вітчизняних, так і українських економістів соціалізацію трактують здебільшого з позицій її впливу на соціальні результати розвитку та функціонування економічних систем [9, 11-15].

Трапляються й інші трактування соціалізації економічних систем, зокрема у контексті глобалізаційних процесів соціалізацію розглядають як інструмент у теорії конвергенції (зближення) капіталізму і соціалізму [17], трактують як "процес становлення нового типу економічної системи" [7, с. 8], як "процес раціоналізації державного регулювання соціальної динаміки суспільства на основі

¹ Львівська КА;

² Львівський ДУ безпеки життєдіяльності;

³ Львівський НУ ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

пошуку механізму оптимального поєднання індивідуалістських та колективістських витоків господарювання та творення відповідної йому системи інститутів та інституцій забезпечення соціальності в розвитку" [16, с. 158]. Відсутність в економічній літературі єдиного підходу до розуміння природи соціалізації свідчить те, що поняття і явище соціалізації багатогранне і багатомірне.

У сучасній українській науковій літературі теоретичні підходи до вирішення проблеми соціалізації економічних систем у напрямі з'ясування природи соціалізації та її впливу на ефективність функціонування економічних систем викладено в наукових працях Г.І. Башнянина [1-5], Л.Я. Гончарук [2, 8], Ю.І. Турянського [3, 5], О.О. Кундицького [3]. Проте ця наукова проблема потребує подальшого вивчення, зокрема ґрунтовного дослідження потребує проблема впливу соціалізації на функціонування та економічний розвиток мікроекономічних систем.

Мета роботи – дослідити соціалізацію мікроекономічних систем та соціалізаційну рівновагу мікроекономічної системи перехідного типу.

Результати дослідження. Вихідною та однією з найважливіших щодо методології проблемою наукового аналізу соціалізаційних процесів у будь-якій економіці є з'ясування природи соціалізації як соціально-економічного процесу і тенденції сучасного розвитку економічних систем будь-якого типу. Це дослідження проведемо на найабстрактнішому рівні, відповідно як об'єкт аналізу розглядатимемо абстрактні мікроекономічні системи безвідносно до їх галузевих чи інших особливостей.

Поняття та явище соціалізації багатогранне і багатомірне, а тому воно може мати і різний зміст. Ми виділяємо три інтерпретації соціалізації: соціально-економічну (процес переходу від приватної до державної форми власності), функціональну (процес використання доходу на потреби соціально-духовного розвитку членів колективу), формаційну (процес розширення суспільного сектору національної економіки) соціалізацію [2, 4, 8]. У сучасній економічній літературі найчастіше наводять функціональну інтерпретацію соціалізації. Виокремлення таких типів соціалізації як певного процесу чи тенденції є методологічною основою подальшого дослідження соціалізаційних процесів у сучасних економіках. З позицій рівнів функціонування національної економічної системи, ми виділяємо два види соціалізації – макроекономічну і мікроекономічну. Перша полягає у розширенні частки суспільного та квазісуспільного секторів і відповідного звуження приватного сектору економіки. Суспільно-економічні ефекти макроекономічної соціалізації значною мірою залежать від соціально-економічного типу перехідних систем, які є двох основних типів: посткапіталістичні і постсоціалістичні. Перші посилено соціалізуються, а другі посилено капіталізуються.

Підхід до соціалізації економічних систем як на макрорівні, так і на мікрорівні також висвітлено у науковій економічній літературі. Так, соціалізацію економіки на макрорівні як характеристику суспільних процесів трактують як усупільнення процесів виробництва, розподілу і споживання [13, с. 117], а на мікрорівні – як характеристику зміни моделей поведінки людини. Відповідно, на мікрорівні соціалізацію розглядають як спочатку тенденцію, а згодом і закономірність, яка передбачає процес засвоєння і використання основними суб'єктами господарювання специфічної системи знань, норм, цінностей, необхідних для успішного функціонування національної економіки [13, с. 113]. На думку

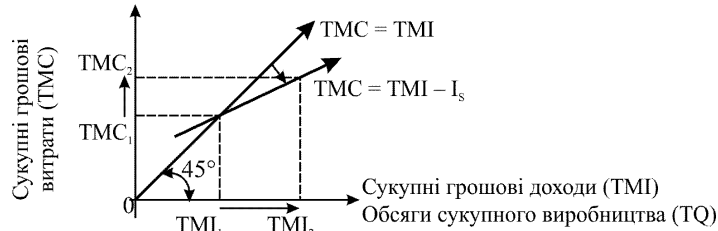
І.С. Верховоди, обидва ці підходи стосуються "формування певних загальносуспільних пропорцій розподілу ресурсів і доходів, правил і норм соціальної взаємодії, що нерозривно пов'язано із змінами моделей господарської поведінки суб'єктів економічних відносин" [6, с. 53]. Соціалізація "відображає формування таких пропорцій розподілу ресурсів і доходів, таких інститутів, правил і норм взаємодії економічних суб'єктів, які перетворюють економіку на інструмент поліпшення добробуту широких верств населення" [6, с. 53]. Такий підхід до соціалізації означає аналіз соціалізації з позицій її впливу на соціальні результати функціонування та розвитку тих чи інших економічних систем, тобто на людину як основний соціальний результат будь-якої господарської діяльності. Наше дослідження передбачає вивчення впливу процесів соціалізації на власне результати економічної діяльності в контексті формування соціалізаційної рівноваги мікроекономічної системи перехідного типу.

Мікроекономічна соціалізація полягає у використанні частини грошового доходу на потреби соціально-матеріального розвитку членів трудового колективу, внаслідок чого формуються, з одного боку, соціалізаційні витрати, а з іншого, – зворотний ефект соціалізації. Соціалізаційні витрати – це певний виток із валового грошового доходу або економічна втрата певної мікроекономічної системи, а зворотний ефект соціалізації – це той додатковий грошовий дохід, який виникає як наслідок соціалізації і є продуктом чи результатом підвищення продуктивної сили людини. Та частина грошового доходу, яка соціалізується, тобто спрямовується на задоволення соціально-матеріальних потреб членів трудового колективу, певним витком із реального грошового потоку. Цей виток є тимчасовим, надалі він окупиться, тобто трансформується в певну грошову ін'єкцію в реальний грошовий потік, але ця зворотна ін'єкція може відбутися тільки за певний інтервал часу, а саме, коли грошові доходи, що спрямовуються на задоволення матеріально-соціальних потреб членів трудового колективу, матеріалізуються в соціальному розвитку людини, яка володіє більшою продуктивною силою і виступає як значний економічний фактор виробництва.

Таким чином, соціальна витрата як певний виток із реального грошового доходу за певний період часу трансформується в соціальну вигоду як певна ін'єкція в реальний грошовий дохід. Причому величина цієї ін'єкції перевищує виток, інакше, соціалізація частини грошового доходу втратила б будь-який економічний сенс, а це означає, що вона ніколи б не відбувалася. Підприємці як економічні суб'єкти витрачають кошти на соціальний розвиток, оскільки вони окупляться з надлишком, хоча, звісно, за певний період часу, який у багатьох випадках може бути і досить значний (рис. 1). У процесі мікроекономічної соціалізації розвивається зворотний ефект соціалізації (Esf_d). Цей ефект – та величина додаткового грошового доходу, яку ми отримуємо за певний період часу як результат вищої продуктивної сили працівників, що формується внаслідок первинної гіпервисокої соціалізації.

У довготривалому ринковому періоді зворотний ефект соціалізації врівноважується з витком грошових доходів, що формуються у процесі соціалізації: $E_{sfid}=I_s$. Це його зрівноваження з соціалізованими витратами спостерігається тільки в певній точці довготривалого ринкового періоду (тобто за певного і достатньо високого рівня загального грошового доходу та загальних обсягів вироб-

ництва). Назвемо цю точку точкою соціалізаційної рівноваги економічної системи. Вліво від цієї точки зворотний ефект соціалізації менший від соціалізаційних витрат, а справа – більший (рис. 2).

Умовні позначення: I_s – частина грошового доходу, що соціалізується

Рис. 1. Вплив мікроекономічної соціалізації на сукупні грошові витрати бізнесу (сукупні грошові доходи) в короткотривалому ринковому періоді (канонічний варіант)

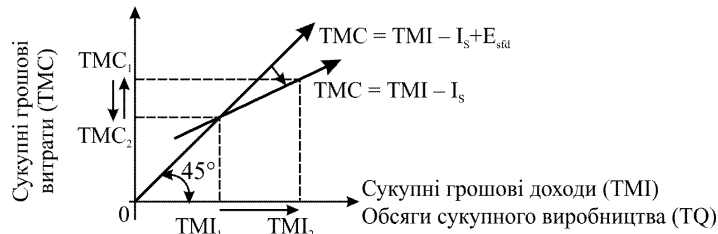

Рис. 2. Вплив гіпервисокої соціалізації на сукупні грошові витрати бізнесу (сукупні грошові доходи) в довготривалому ринковому періоді (канонічний варіант)

Справа від точки соціалізаційної рівноваги мікроекономічної системи ми спостерігаємо не тільки більший зворотний соціалізаційний ефект, але і конкретну закономірність – чим більший розрив, тим ефективніша (в суті економічному плані) соціалізація гіпервисокого порядку (рис. 3).

Рис. 3. Співвідношення кривих зворотного ефекту соціалізації і соціалізованих грошових витрат у довготривалому ринковому періоді (варіант посиленої десоціалізації соціалізованих систем)

На рис. 4 зображено стан соціалізаційної рівноваги економічної системи, яка посилено десоціалізується. Такі економічні системи, що посилено десоціалізуються (точніше, дедалі менша частина загального грошового доходу спрямовується в певній економічній системі на соціальні потреби), можна кваліфікувати як десоціалізаційні системи. Якщо ж рівень гіпервисокої соціалізації тією чи

іншою мірою зростає зі зростанням обсягів сукупного (загального) виробництва (тобто дедалі більша частина валового грошового доходу спрямовується на задоволення соціально-матеріальних потреб членів колективу), то точка соціалізаційної (точніше, гіпервисокої соціалізаційної, ми так її вище позначили) рівноваги формується на перетині двох висхідних кривих, які мають позитивний кут нахилу. Різниця між цими кривими полягає в тому, що крива зворотного соціалізаційного ефекту крутіша (має більший кут нахилу), а крива соціалізаційних витрат (тобто тих витрат, що спрямовується на задоволення соціально-матеріальних потреб) – менш крута та пологіша і має значно менший кут нахилу (завдяки чому, вони в певній точці перетинаються: ця точка і вказує на величину соціалізаційної, точніше, гіпервисокої соціалізаційної рівноваги економічної системи).

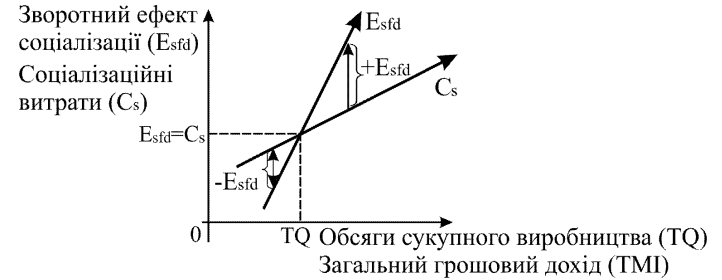

Рис. 4. Співвідношення кривих зворотного ефекту соціалізації і соціалізованих грошових витрат соціалізованих систем у довготривалому періоді (у зоні переходу довготривалого періоду з короткотривалого в гіпердовготривалий) (варіант посиленої соціалізації)

Як правило, точка соціалізаційної рівноваги економічної системи знаходиться в зоні довготривалого ринкового періоду. Саме в цьому періоді неухильне зростання масштабів виробництва з одночасною соціалізацією частини валового грошового доходу породжує такий зворотний соціалізаційний ефект, який за величиною дорівнює величині соціалізованих витрат. За межами довготривалого ринкового періоду, а саме в гіпердовготривалому ринковому періоді зворотний соціалізаційний ефект більший від величини соціалізаційних витрат і він може дедалі більше відриватися від останніх.

За межами точки соціалізаційної рівноваги (гіпервисокої соціалізаційної рівноваги) зворотний ефект соціалізації більший від соціалізаційних витрат. Цю різницю між ними можна умовно позначити як плюс-зворотний ефект соціалізації (або позитивний зворотний ефект соціалізації, який за величиною перевищує соціалізаційні витрати). До точки рівноваги "Е" зворотний ефект соціалізації менший від величини соціалізаційних витрат – це, так би мовити, мінус-зворотний ефект соціалізації або негативний (від'ємний) зворотний ефект соціалізації. Позитивний зворотний ефект соціалізації починає посилено формуватися за межами довготривалого періоду, тобто він віддалений, точніше, гіпервіддалений, а тому дуже рідко помітний. З цієї причини соціалізаційні витрати прийнято розглядати як непродуктивні, тобто такі, які в економічному плані нічого не створюють, більше того, вони обмежують обсяги виробництва і знижують рівень економічної ефективності. Тракткування соціалізаційних витрат як непродуктивних – найхарактерніше для класичної політичної економії, яка досліджувала еко-

номічні процеси в гіперфункціональному аспекті, а тому цілком закономірно такі витрати трактувати як виток із загальних грошових доходів, а не як ін'єкцію в них. У короткотривалому і особливо гіперкороткотривалому ринкових періодах соціалізовані витрати непродуктивні. Внаслідок цього на макрорівні національної економіки може зменшуватися сукупна пропозиція зростати рівень цін.

Висновки. Соціалізація мікроекономічних систем супроводжується формуванням зворотного ефекту соціалізації, під яким розуміють додатковий грошовий дохід, що формується в мікроекономічній системі через певний проміжок часу внаслідок підвищення продуктивної сили працівників, що створюється внаслідок первинної гіпервисокої соціалізації. Соціалізаційні витрати – це певний виток із грошового доходу мікроекономічних систем, зворотний ефект соціалізації – певна ін'єкція грошового доходу. Характер співвідношення між соціалізаційними витратами і зворотним ефектом соціалізації залежить від тривалості ринкового періоду. У короткотривалому ринковому періоді зворотний ефект соціалізації менший, ніж соціалізаційні витрати, виникає негативний зворотний соціалізаційний ефект. У довготривалому ринковому періоді в певній його точці зворотний ефект соціалізації і соціалізаційні витрати врівноважуються між собою. У точці соціалізаційної рівноваги мікроекономічних систем формується нульовий або нейтральний зворотний соціалізаційний ефект. У гіпердовготривалому ринковому періоді зворотний соціалізаційний ефект уже перевищує величину соціалізаційних витрат, виникає позитивний зворотний соціалізаційний ефект.

Література

1. Башнянин Г.І. Мікроекономічні ринкові системи: метрологічні проблеми аналізу ефективності функціонування / Г.І. Башнянин, І.М. Копич, І.О. Чурик. – Львів : Вид-во ЛКА, 2001. – 182 с.
2. Башнянин Г.І. Ефективність соціалізації економічних систем: методологічні проблеми метрологічного аналізу / Г.І. Башнянин, Л.Я. Гончарук. – Львів : Вид-во "Новий Світ-2000", 2010. – 240 с.
3. Башнянин Г.І. Лібералізаційна ефективність економічних систем / Г.І. Башнянин, А.А. Сельський, Ю.І. Турянський, О.О. Кудницький // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2012. – Вип. 22.14. – С. 166-173.
4. Башнянин Г.І. Соціалізація економічних систем в умовах глобалізації / Г.І. Башнянин, Л.Я. Гончарук, І.В. Михайляк // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.2. – С. 187-195.
5. Башнянин Г.І. Часова ефективність лібералізації економічних систем / Г.І. Башнянин, Ю.І. Турянський, О.І. Дунас // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.10. – С. 132-139.
6. Верховод І.С. Соціалізація розподілу доходів в економіці України / І.С. Верховод // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. – Сер.: Економічні науки. – 2014. – № 2(26). – С. 51-56.
7. Головніна О.Г. Основи соціальної економіки : підручник / О.Г. Головніна. – К. : Вид-во Арістей, 2006. – 678 с.
8. Гончарук Л.Я. Ефективність соціальної політики в умовах ринкових перетворень: проблеми соціалізації економічного розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.09.01 – Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика / Л.Я. Гончарук; Ін-т регіон. дослідж. НАН України. – Львів, 2001. – 16 с.
9. Гриценко А.А. Соціально-ринковий вибір в Україні: модель та реальність / А.А. Гриценко, С.І. Киреев // Трансформація моделі економіки України (ідеологія, протиріччя, перспективи); Ін-т екон. прогнозування / за ред. В.М. Гейця. – К. : Вид-во "Логос", 1999. – С. 23-55.
10. Гришків В.О. Соціалізація економіки України: теорія, методологія, перспективи : монографія / В.О. Гришків. – Д. : Вид-во "Пороги", 2005. – 498 с.
11. Дєва Н.М. Організаційно-фінансовий механізм забезпечення державних соціальних гарантій в регіоні : дис. ... канд. екон. наук / Н.М. Дєва. – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2002. – 20 с.

12. Зайцев Ю.К. Соціалізація економіки України як стратегічна потреба її розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: спец. 08.01.01 – Економічна теорія / Ю.К. Зайцев; КНЕУ. – К., 2002. – 36 с.
13. Зайцев Ю.К. Трансформаційна економіка : навч.-метод. посібн. [для самост. вивч. дисц.] / Ю.К. Зайцев, В.С. Савчук, О.М. Мельник, І.Й. Малій, А.Е. Фукс. – К. : Вид-во КНЕУ, 2008. – 368 с.
14. Капильцова В.В. Соціалізація економічних відносин: аспекти людського розвитку / В.В. Капильцова // Вісник Донецького університету економіки та права : зб. наук. праць. – 2013. – № 2. – С. 80-84.
15. Куценко В.І. Соціальна сфера: реальність і контури майбутнього (питання теорії і практики) : монографія / В.І. Куценко; Нац. акад. наук України, Рада по вивч. прод. сил України. – Ніжин : Вид-во "Аспект-Поліграф", 2008. – 818 с.
16. Стеблянко І.О. Соціалізація економіки як наукове поняття генезису світової теорії добробуту / І.О. Стеблянко // Вісник Дніпропетровського університету : зб. наук. праць. – Сер.: Економіка України : політико-економічний журнал. – 2013. – Вип. 7. – С. 155-159.
17. Яворська Л.М. Соціалізація економіки та капіталу: причини, сутність, напрями і форми реалізації в Україні та світі / Л.М. Яворська, О.В. Попадинець // Вісник Національного університету "Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого" : зб. наук. праць. – 2013. – № 2. – С. 41-50.

Башнянин Г.І., Гончарук Л.Я., Мартин О.М., Москва М.Г. Влияние процессов социализации на переходные микроэкономические системы

Проведен научный анализ влияния процессов социализации на переходные микроэкономические системы. Рассмотрена сущность микроэкономической социализации и социализационного равновесия микроэкономических систем. Исследовано влияние процессов социализации на микроэкономические системы в кратковременном, длительном и гипердлительном рыночных периодах. Определены текущие, отдаленные и гиперотдаленные эффекты социализации, а именно – в кратковременном рыночном периоде – отрицательный обратный социализационный эффект, в длительном периоде – нейтральный, а в гипердлительном периоде – положительный обратный социализационный эффект.

Ключевые слова: социализация, микроэкономическая социализация, социализационное равновесие, социализационные издержки, обратный эффект социализации.

Bashnyanin G.I., Goncharuk L.Ya., Martyn O.M., Moskva M.H. Socialization Equilibrium of the Microeconomic Systems in the Context of Socialization Effect

The scientific analyses of the impact of socialization processes on transition microeconomic system are made. The essence of microeconomic socialization and socialization equilibrium of microeconomic system is considered. The processes of socialization and their impact on the microeconomic system in the short, long and hyperlong market periods are investigated. Current, remote and hyperremote economic effects of socialization, in the short term market – the reverse negative socialization effect, in the long term – the reverse neutral socialization effect, in the hyperlong period – the reverse positive socialization effect are determined.

Key words: socialization, microeconomic socialization, socialization equilibrium, social development costs, the reverse effect of socialization.

УДК 336.748

Проф. О.А. Бітер, д-р екон. наук; доц. Л.Д. Чалапко, канд. екон. наук; студ. І.І. Кобзарук – Львівська ДФА

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАБІЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГРОШОВОЇ ОДИНИЦІ УКРАЇНИ

Досліджено зміну валютного курсу відповідно до політичної ситуації в Україні. Проведено порівняльний аналіз курсу гривні до соціально-політичної нестабільності і досліджено сучасний стан гривні. Визначено основні фактори, які впливають на формування курсу національної валюти України, та чинники, на підставі яких можна дослідити зміни валютних курсів. Розроблено підходи до стабілізації валюти; проаналізовано прогнози що-